

Nr 761

Av herr **Jacobsson, Gösta.** i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 184, med förslag till läkemedelsförordning, m.m.

(Lika lydande med motion nr 921 i Andra kammaren)

I proposition nr 184 anhåller Kungl. Maj:t om riksdagens yttrande över bl. a. förslag till giftförordning och bekämpningsmedelsförordning. I anslutning till dessa förslag får vi anföra följande.

Giftnämndens ställning och sammansättning

Giftstadgeutredningens förslag innebar att giftärendena koncentrerades till kommerskollegium och att ämbetsverket vid sin sida fick ett rådgivande och sakkunnigt organ, giftnämnden. Detta förslag stöddes i stort sett av hela näringslivet. Det ansågs från näringslivets sida uppenbart, att den nuvarande handläggningen av giftärenden och bekämpningsmedelsärenden var starkt splittrad och att en centralisering av ärendena till en myndighet var synnerligen angelägen. En genomgående tanke i giftstadgeutredningens förslag var också att vid giftärendenas behandling skulle ske en avvägning mellan å ena sidan medicinska, hygieniska m. fl. liknande synpunkter och å andra sidan kommersiella synpunkter. Förslaget att göra kommerskollegium till central tillsynsmyndighet för giftärendena ansågs från näringslivets sida som en viss garanti för en riktig och insiktsfull tillämpning av nämnda avvägningsprincip. Det framfördes också krav på att näringslivet måste bli representerat i giftnämnden. Från berörda branschorganisationer inom bekämpningsmedelsområdet framhölls, att en representation från branschens sida i giftnämnden vore motiverad med hänsyn till att bekämpningsmedlen torde komma att medföra de största arbetsuppgifterna för giftnämnden.

I propositionen har giftstadgeutredningens förslag frångåtts. I stället för en rådgivande giftnämnd föreslås en självständig nämnd, knuten icke till kommerskollegium utan i stället till medicinalstyrelsen. Den bästa lösningen hade otvivelaktigt varit att välja kommerskollegium. Främst med hänsyn till att kollegium motsatt sig en sådan ordning vill jag icke framföra yrkande på ett genomförande av giftstadgeutredningens förslag på denna punkt.

Genom att nämnden knyts till medicinalstyrelsen kommer otvivelaktigt frågan om giftnämndens sammansättning i ett helt annat läge. Avvägningen mellan olika berörda intressen vid giftärendenas handläggning kan

då icke förväntas ske på det sätt som giftstadgeutredningen förutsatt. Kravet på en näringslivets representation i giftnämnden framstår därför nu som än mer berättigat. Med hänsyn till att bekämpningsmedelsärendena både kvalitativt och kvantitativt sett kommer att utgöra en mycket betydande del av nämndens arbetsområde bör vid behandlingen av sådana ärenden näringslivet företrädas av sakkunskap från bekämpningsmedelsområdet.

Övergångsbestämmelserna

Giftförordningen och bekämpningsmedelsförordningen föreslås skola träda i kraft den 1 januari 1964. Förslagets genomförande kräver dock som en absolut förutsättning att giftmyndigheten, dvs. giftnämnden, redan vid ikraftträdandet kommit i gång med sitt arbete. Vad som är gift och vad som är hälsofarliga varor, vad som får tillverkas och säljas endast efter särskilt tillstånd, vad som är straffbart och vad som är lagligt blir nämligen klart först sedan giftnämnden tagit ställning till vissa primärfrågor. Nämnden skall sålunda bl. a. upprätta och utge vägledande förteckningar över ämnen, som är att hänföra till gifter och till vådliga ämnen. Och det är först med utgångspunkt i dessa förteckningar som näringslivet och allmänheten får möjlighet att tillämpa lagens bestämmelser. Den viktiga frågan om märkning och varuföreskrifter är också beroende av giftnämndens ställningstagande.

På bekämpningsmedelsområdet skall krävas auktorisation för användning av vissa medel. Vid de nya bestämmelsernas ikraftträdande måste därför auktorisationsutbildningen ha kommit i gång på allvar. Bekämpningsverksamheten är ett mycket viktigt led i jordbruk och trädgårdsodling och kan självfallet icke äventyras på grund av organisatoriska brister vid genomförandet av en ny lagstiftning.

Av allt att döma torde det vara synnerligen svårt att redan nu bedöma om erforderliga förarbeten för bestämmelsernas ikraftträdande kan vara färdiga redan den 1 januari 1964. Samtidigt kan, såsom antytts, stora olägenheter uppstå om så icke är fallet. Jag anser det därför som en nödvändig försiktighetsåtgärd att frågan om tidpunkten för ikraftträdandet lämnas öppen.

Såvitt gäller bekämpningsmedlen innebär förslaget att samtliga medel, för närvarande ca 700 preparat, skall omregistreras och klassificeras enligt en helt ny ordning. Märkning skall också ske på nytt sätt. Om allt detta har giftmyndigheten att fatta beslut, en uppgift som torde komma att bli synnerligen arbets- och tidskrävande. I den mån som giftnämnden meddelar beslut i dessa hänseenden kan det emellertid icke ifrågakomma att besluten skall tillämpas omgående. Tillverkning och handel måste beredas en rimlig anpassningstid för att klara omställningsproblemen. Vid

tidpunkten för besluten kommer varor märkta enligt den gamla ordningen att finnas såväl i tillverkningsföretagens lokaler som ute i handeln. Anpassningstidens längd och övriga övergångsfrågor torde i allmänhet icke kunna fastställas generellt, utan får en bedömning i dessa hänseenden ske efter omständigheterna i varje särskilt fall. Denna möjlighet till anpassning är emellertid av största betydelse för ett effektivt och smidigt genomförande av de nya reglerna, och i förordningen måste därför intagas generella bestämmelser, som tillgodoser dessa önskemål.

Tillämpningsföreskrifterna

Av propositionen framgår icke om tillämpningsföreskrifterna skall utfärdas av Kungl. Maj:t eller av t. ex. giftmyndigheten eller registreringsmyndigheten. Då det här är fråga om föreskrifter av stor betydelse, vill jag förorda att Kungl. Maj:t utfärdar erforderliga tillämpningsföreskrifter efter hörande av vederbörande branschorganisationer.

Aberopande det anförda hemställer jag,

att riksdagen, under uttalande av att frågan om tidpunkten för ikraftträdandet av giftförordningen och bekämpningsmedelsförordningen tills vidare bör lämnas öppen, måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa,

dels att i giftnämnden skall få ingå representanter för näringslivet,

dels att nödiga tillämpningsföreskrifter måtte utfärdas av Kungl. Maj:t,

dels att övergångsbestämmelserna måtte givas en sådan utformning att en successiv övergång möjliggöres.

Stockholm den 20 november 1962

Gösta Jacobsson
